

اصول حسابداری ۱

تدوین شده برای رشته‌های حسابداری، مدیریت،
اقتصاد و سایر رشته‌های مالی در مقاطع مختلف

نایف :

مهندس فرشاد زارع مجد

مدرس و کارشناس ارشد حسابداری

دی ماه ۱۳۹۷

سرشناسه	زارعی مجد، فرشاد، ۱۳۶۵-
عنوان و نام پدیدآور	اصول حسابداری ۱، تدوین شده برای رشته‌های حسابداری، مدیریت، اقتصاد و سایر رشته‌های مالی در مقاطع مختلف / تألیف : فرشاد زارعی مجد.
مشخصات نشر	تهران : انتشارات نوآوران دانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۲۵۹ ص.
شابک	۳۵۰،۰۰۰ ریال، ۷-۶۴-۶۰۷۶-۶۰۲۲-۹۷۸:
وضعیت فهرست نویسی	فیا :
موضوع	حسابداری- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	Accounting- Study and Teaching (Higher) :
رده‌بندی کنگ	۱۳۹۷، ۲۶۵ ز ۲ / HF ۵۶۵۵
رده‌بندی یویی	۶۵۷ / ۰۴۶۰۷۶ :
شماره کتاب‌شناسی ملی	۵۵۱۲۶۷۸ :



اصول حسابداری ۱

تألیف : مدرس و مهندس فرشاد زارعی مجد



صفحه آرا : فرشاد زارعی مجد

ویراستار علمی : فرشاد زارعی مجد

طراحی جلد : فرشاد زارعی مجد

ناظر فنی : حدیث السادات براتی

تیراژ : ۱۰۰۰ جلد

قیمت : ۳۵۰،۰۰۰ ریال

چاپ اول
دی ماه ۱۳۹۷

برای رشته‌های حسابداری،
مدیریت، اقتصاد و سایر
رشته‌های مالی

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر است.

انتشارات نوآوران دانش : میدان انقلاب، ابتدای خیابان آزادی، تقاطع خیابان جمالزاده جنوبی،
پلاک ۸۴، واحد ۴.

تلفن پخش : ۶۶۵۶۸۹۱۷ - ۶۶۵۶۸۹۰۳ - ۰۹۳۷۹۶۶۴۶۰۸

سفرارش اینترنتی : www.novineh.com/book

پیشگفتار

کتاب حاضر به عنوان یک کتاب درسی برای درس اصول حسابداری در رشته‌های حسابداری، مدیریت، اقتصاد و سایر رشته‌های مورد نیاز نوشته شده است. هدف اصلی کتاب، کمک به دانشجویان دوره‌های تحصیلی مختلف از جمله دوره تحصیلی کاردانی و کارشناسی تحصیلی مراکز آموزش عالی می‌باشد.

به دلیل وسعت و پیچیدگی کار، علی‌رغم تلاش‌های مؤلفان و محققان گرامی و قابل احترام در زمینه تألیف اصول حسابداری ۱ کمبودهای چشمگیری احساس می‌گردد. همین امر موجب شد تا برآن شویم، کتابی با بیانی ساده و قابل فهم برای دانشجویان محترم مراکز آموزش عالی بنویسیم تا حداقل امکان بتوانیم مفاهیم پیچیده حسابداری را نسبتاً آسانتر بسازیم، به سایر کتب نوشته شده در این زمینه تألیف نماییم.

برای تألیف این کتاب، ضمن استفاده از منابع و مأخذ مختلف منتشر شده در زمینه اصول حسابداری، تلاش شده است که تألیف آن طبق اصول پذیرفته شده حسابداری باشد و همچنین هدف مؤلف از نوشتن این کتاب، تهیه یک کتاب درسی بوده است، لذا مطالب به گونه‌ای تدوین شده است که برای دانشجویان عزیز، یادگیری را آسان کند.

مؤلف امیدوار است که کتاب حاضر بتواند برای مددسان، دانشجویان و علاقه‌مندان مفید بوده و قابل استفاده باشد. در پایان اگر چه تألیف این کتاب سنگین، بسیار وقت گیر و طاقت‌فرسا بود و دقت زیادی در آن شده است، ممکن است نواقص و محدودیت‌هایی نیز وجود داشته باشد. لذا از خوانندگان عزیز پیشاپیش سرخواهی به عمل می‌آورم.

فرشاد زارعی مجد

دی ماه ۱۳۹۷

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

تقدیم به

پیشگفتار

فصل اول : مفاهیم حسابداری

۱	تاریخچه حسابداری
۲	ماهیت حسابداری
۲	ماهیت اطلاعات حسابداری
۳	مراحل حسابداری
۳	(۱) ثبت فعالیت های مالی
۳	(۲) طبقه بندی ارقام ثبت شده
۳	(۳) خلاصه کردن اقلام در قالب تعداد قابل سنجش به پول
۴	(۴) تفسیر نتایج حاصل از بررسی ارقام خلاصه شده
۴	چه کسانی که از نتایج حاصله از سیستم حسابداری استفاده می کنند
۶	تعریف حسابداری
۷	انواع واحد اقتصادی
۷	واحدهای اقتصادی از نظر نوع مالکیت
۷	واحدهای اقتصادی از نظر هدف فعالیت
۸	واحدهای اقتصادی (مؤسسات انتفاعی) از نظر نوع فعالیت
۸	واحدهای اقتصادی از نظر تعداد مالک
۸	دوره مالی
۸	سال مالی
۹	صورت های مالی اساسی
۹	(۱) ترازنامه
۹	(۲) صورت سود و زیان
۹	(۳) صورت سود و زیان جامع
۹	(۴) صورت جریان وجوه نقد

۹	۵) یادداشت‌های توضیحی
۹	مفاهیم اساسی حسابداری
۹	الف) مفروضات حسابداری
۱۰	۱) فرض تفکیک شخصیت
۱۱	۲) فرض تداوم فعالیت
۱۱	۳) فرض دوره مالی
۱۲	۴) فرض یا مبنای تعهدی
۱۳	۵) فرض واحد پولی (واحد اندازه‌گیری)
۱۳	ب) اصول حسابداری
۱۳	۱) بهای تمام شده تاریخی
۱۴	۲) تحقق درآمد
۱۵	۳) اصل تطابق هزینه‌ها با درآمدها
۱۵	۴) اصل افشای حقایق
۱۵	ج) اصول یا میثاق‌های محدودکننده
۱۵	۱) اصل فزونی منابع بر مخارج
۱۵	۲) اصل اهمیت
۱۶	۳) اصل خصوصیات صنعت
۱۶	۴) اصل محافظه‌کاری

فصل دوم : معادله حسابداری

۱۷	معادله حسابداری
۱۷	دارایی‌ها
۱۹	انواع دارایی‌ها
۱۹	الف) دارایی‌های جاری (کوتاه مدت)
۲۱	ب) دارایی‌های غیر جاری - ثابت (بلندمدت)
۲۲	بدهی‌ها
۲۳	انواع بدهی‌ها

۲۳	الف) بدهی‌های جاری (کوتاه مدت)
۲۳	ب) بدهی‌های غیر جاری - ثابت (بلندمدت)
۲۴	سرمایه
۲۵	انواع سرمایه
۲۷	ترازنامه
۲۹	شکل ترازنامه و اقلام آن

فصل دوم : تجزیه و تحلیل و ثبت رویدادهای مالی

۳۵	مقدمه
۳۶	حساب
۳۷	حساب کل (فترکل)
۳۸	چگونگی افزایش و کاهش در حساب‌ها
۳۹	مانده‌گیری حساب‌ها
۳۹	طبقه‌بندی و شماره‌گذاری حساب‌ها
۴۰	الف) طبقه‌بندی حساب‌ها به حساب‌های حقیقی و اسمی
۴۰	ب) طبقه‌بندی حساب‌ها به حساب‌های دائمی و موقتی
۴۱	ج) طبقه‌بندی حساب‌ها به حساب‌های حقیقی، شخصی و اسمی
۴۳	دفاتر حسابداری
۴۳	تعریف دفتر روزنامه
۴۳	تعریف دفتر کل
۴۳	تعریف دفتر معین
۴۴	درآمد و فروش
۴۵	۱) درآمد چیست
۴۶	چگونگی ثبت درآمد
۵۰	پیش دریافت درآمد
۵۲	۲) هزینه چیست
۵۲	چگونگی ثبت هزینه

۵۶		پیش پرداخت هزینه
۵۷		سرمایه گذاری مجدد
۵۹		حساب برداشت
۶۱		تراز آزمایشی
۶۸		خلاصه فصل

فصل چهارم : صورت های مالی حسابداری

۷۱		مقدمه
۷۲		صورت های مالی
۷۲		ترازنامه
۷۷		صورت سود و زیان
۷۷		گزارش سود یا زیان
۷۷		روش تک مرحله ای
۷۷		روش دو مرحله ای
۷۸		اقدام با اهمیت صورت حساب سود یا زیان
۷۸		درآمدها
۷۸		انواع درآمدها
۷۸		(۱) درآمدهای عملیاتی
۷۸		(۲) درآمدهای غیرعملیاتی
۷۸		دلیل غیرعملیاتی بودن درآمدها
۷۹		هزینه ها
۷۹		انواع هزینه ها
۷۹		بهای تمام شده کالا
۷۹		عناصر تشکیل دهنده بهای تمام شده کالا
۷۹		الف) مواد اولیه مستقیم
۷۹		ب) دستمزد مستقیم تولیدی
۷۹		ج) سربار

۸۰	 سایر هزینه‌های غیر عملیاتی
۸۰	 سایر هزینه‌های عملیاتی
۸۰	 هزینه‌های مالی
۸۱	 انواع سود یا زیان قابل محاسبه برای شرکت‌ها
۸۱	 سود یا زیان ناویژه
۸۲	 سود یا زیان عملیاتی
۸۲	 سود یا زیان ویژه
۸۳	 شکل صورت سود و زیان در شرکت‌های خدماتی
۸۶	 صورت سرمایه
۸۷	 شکل صورت سرمایه
۸۹	 صورت سود و زیان جامع
۸۹	 صورت سود و زیان جامع شامل چه اقلامی است
۸۹	 الف) سود یا زیان خالص دوره مالی صورت سود و زیان
۸۹	 ب) سایر درآمدها و هزینه‌های شش‌ماهه شده به تفکیک
۸۹	 ج) تعدیلات سنواتی
۹۳	 صورت جریان وجوه نقد
۹۳	 تجزیه و تحلیل صورت جریان وجوه نقد
۹۵	 منابع قابل شناسایی برای جریانات نقدی شرکت
۹۵	 عملیاتی
۹۵	 سرمایه‌گذاری
۹۵	 مالی
۹۵	 یادداشت‌های توضیحی (ضمیمه) و صورت گزارش ویژه سهامداران
۹۷	 جمع بندی

فصل پنجم : اصلاح (تعدیل) حساب‌ها

۱۱۷	 مقدمه
۱۱۸	 انواع حساب
۱۱۸	 حساب‌های موقت
۱۱۸	 حساب‌های دائمی
۱۱۸	 حساب‌های مختلط
۱۱۹	 انواع حساب‌های دفتر کل
۱۱۹	 الف) حساب‌های موقتی
۱۱۹	 ب) حساب‌های دائمی
۱۲۰	 اصلاح پیش دریافت‌های درآمد
۱۲۲	 اصلاح پیش پرداخت‌های هزینه
۱۲۳	 ثبت درآمدهای تحقق یافته نسبت نشد تا پایان دوره مالی
۱۲۴	 ثبت هزینه‌های تحمیل یافته نسبت نشد تا پایان دوره مالی
۱۲۵	 ثبت هزینه استهلاک دارایی‌های بلندمدت نسبت هلاک پذیر
۱۲۶	 ماهیت حساب استهلاک
۱۲۹	 اصلاح حساب موجودی ملزومات
۱۴۰	 تهیه تراز آزمایشی اصلاح شده

فصل ششم : بستن حساب‌ها

۱۴۹	 فرایند بستن حساب‌های موقتی
۱۵۰	 انواع حساب
۱۵۰	 عملیات مربوط به بستن حساب‌های موقت
۱۵۰	 (۱) حساب‌های موقت
۱۵۱	 (۲) چگونگی بستن حساب‌های موقت
۱۵۱	 مرحله اول: بستن حساب درآمد
۱۵۲	 مرحله دوم: بستن حساب هزینه
۱۵۲	 مرحله سوم: بستن حساب خلاصه سود و زیان

۱۵۳	 مرحله چهارم: بستن حساب برداشت
۱۵۷	 تهیه تراز آزمایشی اختتامی
۱۵۸	 فرآیند بستن حساب‌های دائمی
۱۶۰	 افتتاح حساب‌های دائمی در ابتدای سال جدید
۱۶۰	 مرحله اول: بستن حساب دارایی‌ها
۱۶۱	 مرحله دوم: بستن حساب بدهی‌ها و سرمایه

فصل هفتم: کاربرگ و روش‌های ارزیابی موجودی کالا

۱۶۷	 کاربرگ
۱۶۷	 تهیه کاربرگ
۱۶۷	 کاربرگ چیس
۱۷۰	 بخش‌های یک کاربرگ
۱۷۰	 نحوه تکمیل کردن اجزای کاربرگ حسابداری
۱۷۰	 نام حساب
۱۷۳	 روش‌های ارزیابی موجودی کالا
۱۷۳	 (۱) تعیین مقدار واقعی موجودی‌ها (انبارگری)
۱۷۳	 (۲) تعیین بهای تمام شده هر واحد از موجودی‌ها
۱۷۴	 (۳) روش‌های ارزیابی موجودی کالا
۱۷۴	 روش fifo (روش اولین صادره از اولین وارده)
۱۷۵	 مزیت‌ها و معایب روش fifo
۱۷۶	 روش lifo (روش اولین صادره از آخرین وارده)
۱۷۷	 مزیت‌ها و معایب روش lifo
۱۷۷	 روش میانگین

فصل هشتم : حسابداری خرید و فروش کالا

۱۸۱	 مقدمه
۱۸۱	 حسابداری موسسات بازرگانی
۱۸۲	 حسابداری خرید کالا
۱۸۲	 حساب خرید
۱۸۳	 حساب برگشت از خرید و تخفیفات
۱۸۵	 حساب تخفیفات نقدی خرید
۱۸۷	 حساب هزینه حمل کالای خریداری شده
۱۸۹	 حسابداری فروش کالا
۱۸۹	 حساب فروش
۱۹۱	 حساب برگشت از فروش و تخفیفات
۱۹۳	 حساب تخفیفات نقدی فروش
۱۹۵	 کدینگ حسابداری
۱۹۶	 چرا استفاده از سیستم کدینگ در حسابداری اهمیت دارد
۱۹۷	 گروه حساب
۱۹۷	 حساب کل
۱۹۷	 حسابهای معین
۱۹۸	 حسابهای تفصیلی
۱۹۹	 فهرست حسابهای کل یک موسسه بازرگانی کوچک

فصل نهم : صورت‌های مالی و بستن حساب‌ها در موسسات بازرگانی

۲۰۱	 اندازه‌گیری مقادیر موجودی کالا
۲۰۱	 سیستم ثبت ادواری موجودی‌های مواد و کالا
۲۰۲	 ثبت حسابداری در سیستم ثبت ادواری
۲۰۲	 سیستم ثبت دائمی موجودی‌های مواد و کالا
۲۰۳	 ثبت حسابداری در سیستم ثبت دائمی
۲۰۴	 بستن حساب‌های موقت در انتهای دوره مالی در شرکت‌های بازرگانی

۲۰۴	 بستن حساب‌های موقت
مرحله اول:	بستن حساب فروش، برگشت از خرید و تخفیفات و تخفیفات نقدی خرید
۲۰۵	
مرحله دوم:	بستن حساب خرید، برگشت از فروش و تخفیفات و تخفیفات نقدی فروش و
۲۰۵	 حساب هزینه
۲۰۶	 مرحله سوم: بستن حساب خلاص سود و زیان
۲۰۶	 مرحله چهارم: بستن حساب برداشت
۲۰۷	 بستن حساب‌های دائمی در شرکت‌های بازرگانی
۲۰۷	 مرحله اول: بستن حساب دارایی‌ها
۲۰۷	 مرحله دوم: بستن حساب بدهی‌ها و سرمایه
۲۰۸	 مرحله سوم: اف‌ناح حساب‌ها در سال جدید
۲۰۸	 تهیه و تنظیم صورت‌های مالی در شرکت‌های بازرگانی
۲۰۹	 صورت سود و زیان در شرکت‌های (مؤسسات) بازرگانی
۲۰۹	 فروش خالص
۲۱۰	 بهای تمام شده کالای فروش رفته

فصل دهم: استهلاك دارایی‌های ثابت

۲۲۵	 مقدمه
۲۲۵	 دارایی‌های ثابت
۲۲۷	 تعیین بهای تمام شده دارایی‌های ثابت
۲۲۷	 استهلاك دارایی‌های ثابت
۲۲۸	 علل استهلاك
۲۲۹	 برآورد استهلاك
۲۲۹	 روش‌های استهلاك
۲۳۰	 روش خط مستقیم
۲۳۲	 روش‌های استهلاك نزولی
۲۳۲	 الف) روش مانده نزولی

۲۳۳	 (ب) روش مجموع سنوات
۲۳۵	 روش ساعات کارکرد
۲۳۷	 روش میزان تولید
۲۳۹	 دارایی‌های نامشهود
۲۴۰	 حق اختراع
۲۴۰	 حق تألیف
۲۴۰	 علائم و نام‌های تجاری
۲۴۰	 سرقتی
۲۴۰	 هزینه‌های باس
۲۴۱	 فهرست منابع، مأخذ